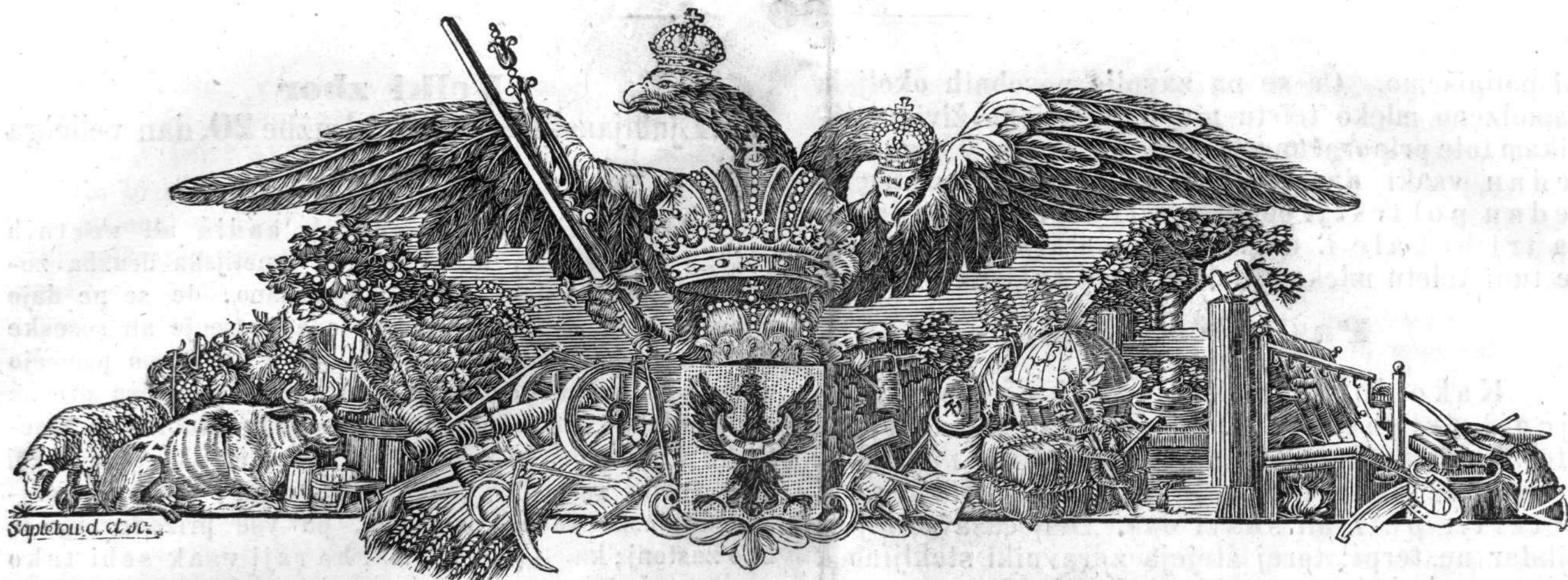

Kmetijske in rokodelske Novice.

Na svetlobo dane od c. k. krajske kmetijske družbe.

Tečaj V.

V sredo 9. rožniga cveta 1847.

List 23.

Vprašanje. (Sonet.)

Po suhim produ kupec milo gleda,
Ko z ljutim morjem ladja se vojskuje;
Po soncu noč in dan jetnik zdihuje,
Ki ne najde v ječi njega sleda.

Vesel pozdravi romar dom sosedu,
Zad kteriga se mu njegov vzdiguje;
Sladkost počitka kmet si obetuje,
Ko se budi na nebu zvezdic čeda.

Zakaj človeka merzel pot oblije,
Ko čuti, de bo kmalo ura bila,
Ki ga popelje v večno domovino?

Kjer ni vročine, burja kjer ne brije,
Kjer bolnim srcem tēče vir zdravila,
Počitnik trudnīmu bo dan v lastino? —č.

Opominj kmetovavcam!

Kmetovavci! poletje je prišlo in ž njim vročina, de se čelo potí. Tudi vaša živinica bo mogla prestati mnogo težav, ki jih vroče vreme sabo pripelje. Ne pozabite, de je v tem času hladna voda vam in vaši živini nar večí dobrotu. Ne pustite je tedej žejo terpeti, sicer jo bojo mnoge bolezni napadle in hudi vrančni prisad jo bo umoril. Dajte ji večkrat na dan piti, kopajte jo ali polivajte z merzlo vodó, kadar ni ravno spótēna! Odperajte hleve, de ne bodo soparčni: hlad in voda je poleti nar večí dar božji! Še zemlja želi pohlevniga dežja.

Pomoček zoper kervavo mleko.

Čudno je, pa vunder resnično, de krave od zeliša rudečih jagod kervavo molzejo, in pa de se od ravno tega zeliša tudi ozdraviti dajo. Na Tiroljskih planinah je to sredstvo zoper kervavo molzo dobro znano, kteriga zdravilno moč nam tudi gosp. profesor Dr. Weidenkeller poterdi. „Nisim homeopatikar — pravijo gosp. profesor — pa gotovo je, de zeliše rudečih jagod naredí, pa tudi ozdravi kervavo molzo pri kravah.

Ogibati se je tedej tacih pašinj, kjer veliko rudečih jagod raste, de živina od povžitiga preobilniga zeliša ne zbolí in kervavo ne molze.

Kadar pa krava od tega ali pa tudi od kakega družiga zeliša začne kervavo molsti, daj jagodniga zeliša nabrati in ga dobro prekuhati. To kuhano jagodno vodó naj potem krava popije in ozdravela bo. — Jagodno zeliše se da pa tudi posušiti, v štupo stolči in potem s soljo in otrobi zmešano živinčetu podati, ki kervavo molze; kmali bo kervava molza pregnana.

Še nekaj od odstavljanja telét.

Ko sim bral 20. list kmetijskih novic, sim si namenil, bolj ubogim živinorednikom povedati: kako je na Pivki s. f. nekiga pridniga kmetiča skušnja učila, de se tele za rejo odločeno zgodaj od sesanja tako odstavi, de ne terpi ne tele ne krava. — Ko je tele 3 tedne sesalo, se teletu namesto sesati pomolženiga mleka iz skledice piti dajé. Mleko iz skledice piti, se tele kmalo brez sile nja tako nauči: Skledica z mlekom se teletu pokaže; kadar tele začne mleko vohati, se skledica povzdigne, de se teleta gobec mleka dotakne, in tele začne gobčik lizati. Tako se tele kmalo nauči mleko piti. — Ko živinče skozi 6 tednov mleko iz skledice pije, se nauči drugo jesti in piti tako, de se za naprej tele lahko brez mleka redí, — in krava tele, kakor tele kravo pozabi. J.

Pristavek vredništva.

Kdaj de je čas tele odstavit, so častiti gosp. K—c v 20. listu práv lepo podučili in se pri tem poduku po skušnjah poterjenih natornih postav deržali. Tudi ravnilo, ki so ga v današnjim listu častiti gosp. J. na znanje dali, se nemore zavreči. Sploh pa je za take teleta, ki si jih kmetovavec za plemo obderži, nar boljši, če skozi šest tednov sesajo, de tisto moč in krepost zadobijo, ktero jim le edino materno mleko, brez de bi se v kaki posodi skadilo in omerznilo, dati zamore. Na Švajcarskim, kjer je govedoreja na nar višji stopnji, imajo navado, teleta za plemo še le v 10 ali 12 tednih odstavit, kēr vedó, de za mladino sploh ni boljšiga živiža od materniga mleka. Nar imenitniši nemški živinorednik Hazzi pa pravi, de je 6 tednov dovelj, in ta svét tudi